

ETICKÝ KODEX PEDAGOGA LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

ve znění z 27. dubna 2014

PRA
PRA
PRA
PRA

HA
GUE
GA
G

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

PRAHA & EU: INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ÚVOD

1. Co je to „Etický kodex pedagoga lesní MŠ“?

Etický kodex pedagoga lesní MŠ byl vytvořen na jedné z fokusních skupin v rámci projektu Profesionalizace lesních MŠ v Praze. Dokument zakládá mravní pravidla pedagogů z lesních MŠ. Stanovené zásady jsou pro společenství pedagogů z řad členských organizací ALMŠ závazné. Smyslem etického kodexu je nabídnout pedagogům lesních MŠ nástroj reflexe vlastní práce. Tato reflexe je podle Standardů kvality lesních mateřských škol předpokladem k zvyšování kvality činnosti..

2. Závaznost etického kodexu

Etický kodex pedagoga lesní MŠ je dokument, který je morálně závazný pro všechny pedagogy lesních MŠ. Je však možné, aby členská organizace ALMŠ vypracovala v týmu svých pedagogů vlastní etický kodex. Ten musí být v souladu s Etickým kodexem pedagoga lesní MŠ. ALMŠ tvorbu vlastního etického kodexu v týmu pedagogů doporučuje. Zážitek společné tvorby podporuje zvnitřnění hodnot.

3. Práce s etickým kodexem

Etický kodex pedagoga lesní MŠ je rozčleněn do 6 oblastí. Těchto 6 oblastí odpovídá 6 vztahovým rovinám, do kterých pedagog lesní MŠ vstupuje: je ve vztahu k sobě, kolegům, dětem, rodičům, organizaci provozující lesní MŠ a konečně i ve vztahu k okolnímu prostředí. Každá z oblastí zakládá 3 (někde jen 2) formulace hodnot, které by měl pedagog lesní MŠ v příslušném vztahu naplňovat.

Formulace hodnot je možno převést do otázky a do první osoby jednotného čísla, čímž se pro tazatele umocní jejich osobní rozměr. Takovou otázku lze následovat ještě doplňující otázkou, která směřuje ke konkretizaci odpovědi.

Příklad:

Pedagog reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat.

Jak reflektuji své potřeby a pocity? Jsem schopen/na je vyhodnotit a zpracovat?

Jak to dělám?

Pravidelná (nejméně každoroční) reflexe vlastní práce je podle Standardů kvality lesních mateřských škol předpokladem k zvyšování kvality činnosti.

Etický kodex pedagoga lesní mateřské školy vznikl v rámci projektu Profesionalizace lesních mateřských škol v Praze, který byl podpořen Operačním programem Praha Adaptabilita.

Grafický design: Tereza Vostradovská
DTP: Studio PANTOM, Barbora Pavlíčková

Vydala Asociace lesních mateřských škol, 2014
www.lesnims.cz

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND
PRAHA & EU: INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ETICKÝ KODEX PEDAGOGA LESNÍ MŠ

PEDAGOG VE VZTAHU K SOBĚ

1. Pedagog reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat.
2. Pedagog dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce.
3. Pedagog o sebe pečuje ve všech rovinách.

PEDAGOG VE VZTAHU KE KOLEGŮM

1. Pedagog v rámci profesních kompetencí respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti.
2. Pedagog v rámci tvůrčí spolupráce týmu komunikuje otevřeně a uplatňuje metody konstruktivní kritiky.
3. Pedagog si je vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu.

PEDAGOG VE VZTAHU K DĚTEM

1. Pedagog zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje.
2. Pedagog vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou.
3. Pedagog vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě.

PEDAGOG VE VZTAHU K RODIČŮM DĚTÍ

1. Pedagog si je vědom hranic profesních a osobních vztahů s rodiči a zachovává mlčenlivost o důvěrných informacích rodiny.
2. Pedagog respektuje expertní roli rodiče k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně s rodiči komunikuje o rozvoji dítěte.
3. Pedagog aktivně vytváří prostor pro spolupráci s rodiči.

PEDAGOG VE VZTAHU K INSTITUCI

1. Pedagog souzní a jedná v souladu s filosofií, pedagogickými východisky, cíli a metodami organizace.
2. Pedagog je nositelem udržitelného rozvoje, pečuje o společný prostor.

PEDAGOG VE VZTAHU K OKOLNÍMU PROSTŘEDÍ

1. Pedagog reprezentuje svou práci v souladu s filosofií lesních mateřských škol.
2. Pedagog jedná v souladu s udržitelným rozvojem v sociální, ekonomické a ekologické rovině.
3. Pedagog užívá know-how členů Asociace lesních MŠ jen s jejich souhlasem.

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE

Zkušenost s tvorbou etického kodexu z Jednoho stromu (Mgr. Alena Laláková)

Rozvoj organizace

Organizace Jeden strom každý rok zaměřuje pozornost svého týmu k jednomu z témat, které je pro ni v rámci rozvoje a naplňování vize důležité. Školní rok 2013–14 se stal klíčovým pro vytvoření etického kodexu Jednoho stromu. Vzhledem k tomu, že naši hlavní náplní je výchovně vzdělávací činnost, poradenská činnost, inkluzivní vzdělávání, podpora rozvoje místní komunity a cílovou skupinou jsou především děti předškolního a mladšího školního věku, rozhodli jsme se vytvořit kodex pedagoga Jednoho stromu.

Týmová spolupráce

V průběhu školního roku obvykle absolvujeme 2 týmové víkendové pobyty, a nespočet jednodenních setkání, které slouží nejen k podpoře týmových vazeb, ale i k reflektování a zpracovávání témat, která jsou pro nás klíčová. Etický kodex bylo jedno z nich.

Fáze přípravy

Příprava etického kodexu pedagoga Jednoho stromu měla několik fází v časovém rozmezí zhruba 10 měsíců. První fáze vymezila okruhy úvah, kterými by se měli kolegové v rámci přípravy ubírat, a předcházela prvním společnému setkání v čase zhruba dvou měsíců. Úvahy směřovaly k vymezení úrovně vztahů, do kterých pedagog v rámci své role vstupuje a k formě, jakou bude etický kodex po jazykové stránce zpracován. Druhá fáze se odehrála na prvním týmovém pobytu. Vymezili jsme si na základě předchozích individuálních úvah roviny vztahů. Vztahy, do kterých pedagog vstupuje, vymezují okruh otázek, které by si v rámci aplikované etiky či tvorby etického kodexu měl klást. Tým Jednoho stromu se v rámci společné tvorby po opakované revizi dostal k následujícím rovinám vztahů: pedagog x vlastní já, pedagog x dítě, pedagog x rodiče, pedagog x kolegové a pedagog x organizace. V rámci těchto vztahových rovin jsme si v menších skupinách začali klást otázky, které se pro práci pedagoga jeví jako profesně problematické. Formu otázek jsme zvolili z důvodu jejich menší direktivnosti (př. Umožňuji dítěti bezpečně riskovat?) Množství otázek nebralo konce. Fáze třetí, která probíhala s několika měsíčními intervaly, byla tedy především spojena s revizí jednotlivých otázek v rámci jednotlivých vztahových

rovin a s hledáním jejich jednodušších a obecnějších formulací.

Fáze čtvrtá bude u nás spojena s revizí našeho kodexu ve vztahu k Etickému kodexu pedagoga lesní MŠ, s přijetím etického kodexu všemi pracovníky organizace, s nastavením pravidel pro vymáhání jeho dodržování a jeho zveřejněním směrem k rodičům a veřejnosti.

Proces tvorby je cestou

Nemá cenu uvádět příklad celého etického kodexu. Ten je možné nahlédnout na webu Jednoho stromu. Pro organizaci měla jeho tvorba důležitý aspekt především ve společné tvorbě.

Proces tvorby v čase pomáhá ujasnit filozofii organizace, především kolegům, kteří nebyli u jejího zrodu. Pomáhá reflektovat klima organizace, ujasnit sporné otázky ve všech rovinách vztahů, sjednotit si výchovně vzdělávací proces v organizaci a jeho prezentaci navenek. Sdílení zkušeností, možnost otevřeně pochybovat a komunikovat, tvořit společně bez hierarchie profesních vztahů jsou nejdůležitějšími momenty, které tvorba etického kodexu celému týmu přinesla.

Etický kodex je cestou, která nikdy nekončí. Neměl by se stát mrtvým dokumentem, který vytvoříte a vložíte do „šuplíku“. Měl by vám být po ruce v rámci sebeevaluace vaší práce, v situacích, kdy si kladete otázky po smyslu a správnosti svého jednání ve vztahu k dětem, rodičům, organizaci, kolegům či okolí. Pedagog je povinen svou práci reflektovat a nepoškozovat svým přístupem děti, se kterými vstupuje do vzájemné interakce. Pokud chceme především neškodit, měli bychom si etický rozměr své práce každý den uvědomovat. Etický kodex nám může pomoci být přítomnými, vědomými a autonomními.

ZÁVĚR

Pořadí vztahových oblastí je dalším možným podnětem k Vaším úvahám. Jak byste jednotlivé oblasti seřadili Vy?

Pevně doufáme, že Etický kodex pedagoga lesní MŠ podpoří vnitřní kvalitu práce v lesních MŠ tak, aby z ní měli radost a užitek samotní pedagogové, jim svěřené děti, jejich rodiče i okolí lesní MŠ.